

Blažkovo setrvání ve funkci otřásá vírou v právní stát

24.8.2023 - | Transparency International ČR

Setkávání ministra spravedlnosti Pavla Blažka (ODS) s Martinem Nejedlým znovu otevřelo debatu nad jeho setrváním ve vládě. Investigativní novináři Seznam Zpráv Adéla Jelínková a Lukáš Valášek přinesli informace o jejich shledání v pražské restauraci. Ministr kontroval absurdním vyjádřením o „nevidané bouřce“, která ho prý náhodou donutila zasednout k Nejedlého stolu — na pět hodin. Na náhodu věří i premiér Petr Fiala (ODS) a svého ministra opět podržel ve funkci.

Proč je to problém? Postava podnikatele Martina Nejedlého dlouhodobě budí kontroverze. Jeho vazby na Kreml a blízké okolí ruského diktátora Vladimira Putina jsou veřejně diskutovány. Více než dekádu je blízkým spolupracovníkem bývalého prezidenta Miloše Zemana, jehož náklonnost k Ruské federaci nebyla tajemstvím.

Nejedlý také disponoval diplomatickým pasem a v Kanceláři prezidenta republiky (KPR) měl vlastní pracovní místnost, nikdy ale nebyl oficiálním zaměstnancem Hradu. Spolu s bývalým kancléřem Vratislavem Mynářem byl jedním z klíčových Zemanových mužů.

Chybně je uváděn jako lobbista. Lobbying má však svá pravidla a těmi se rozhodně Nejedlý neřídí. Označení, které na něj přesně sedí, je překupník s vlivem. Jeho osobě se věnují Bezpečnostní informační služba (BIS) a Národní centrála proti organizovanému zločinu (NCOZ). Bez nadsázky je bezpečnostní hrozbou pro Českou republiku.

To vše samozřejmě Pavel Blažek ví, s Nejedlým se totiž zná přes čtyřicet let. I tak si hlava ministerstva spravedlnosti náhodně na pět hodin přisedla ke stolu k člověku, který pomáhal prosazovat vliv Kremlu v České republice.

A dle nových zjištění nejde o jedinou schůzku za posledního čtvrt roku. Důvěra premiéra v Blažka je ale stále neotřesená. Profituje z ní však jen ministr, Fiala naopak ztrácí kredit a nese zodpovědnost.

Co na tom, že stále běží trestní stíhání bývalého vedoucího KPR Mynáře, pro kterého Zeman urputně do posledního dne mandátu sháněl abolicí?

Co na tom, že se Fialova vláda od začátku války na Ukrajině staví v rámci Evropské unie do čela boje proti ruské agresi?

Co na tom, že Blažek reportérům Seznam Zpráv před restaurací prozradil, že hladký vznik nové vlády po sněmovních volbách 2021 vyjednal mimo jiné s Nejedlým?

Ministr jedním posezením podkopal už tak nízkou důvěru veřejnosti v českou vládu. Nadto se ukázalo, že Petr Fiala svému kolegovi z ODS vděčí za vytvoření vlády, jejímž je předsedou, a proto se ho jen tak nevzdá. A Blažek o tom ve vši vypočítavosti nepochybuje.

Blažkovo laškování s občany

Druhý den po setkání, ze kterého se nakonec vyklubala dle Deníku N narozeninová oslava, pak ministr spravedlnosti na sociální síti X (dříve Twitter) zveřejnil nedůstojné vyjádření.

Oddělení komunikace ODS a Ministerstva spravedlnosti by měly Blažkovi vysvětlit, že nemá psát oficiální posty na síti v rámci krizové komunikace sám, ale místo něj „nezávislý“ profesionál.

Včera jsem se ve večerních hodinách bez předchozí domluvy nacházel poblíž mého pražského bydliště ve stejné restauraci jako Martin Nejedlý s rodinou a jeho známými, které jsem neznal.

Vzhledem k nevídané bouřce, v jejímž průběhu nebylo možné restauraci opustit, jsem si přisedl k...

— Pavel Blažek (@blazek_p) August 17, 2023

Příčetný člověk by nezačal vyjádření slovy: „Včera jsem se ve večerních hodinách bez předchozí domluvy nacházel poblíž mého bydliště ve stejné restauraci jako Martin Nejedlý s rodinou a jeho známými, které jsem neznal (...)“ a nevymyslel by si příběh o bouřce, která ho náhodou vehnala do prokremelské náruče.

Blažek si jednoduše řekl, že hloupá výmluva lepší než žádná výmluva. Mezitím široká veřejnost láme nad ministrem hůl. Ten se sice po pár dnech omluvil, ale občané jednoduše nechtějí, aby z nich politici dělali hlupáky.

ODS to očividně vyhodilo z komunikačních kolejí a chvíli trvalo vymyslet, jak na věc reagovat. Fiala svému ministrovi vyčínil: „Tento typ setkání není vhodný,“ s tím, že ministr spravedlnosti „dostal žlutou kartu“. Teď se občanští demokraté snaží Blažka vykreslit jako oběť náhody a jeho přezdívky Don Pablo.

Poukazují také na jeho „úspěchy“ v ministerském křesle. Ty jsou ale velmi diskutabilní. Protikorupční legislativa se mu nedaří a kritiky se mu dostává mimo jiné i od Skupiny států proti korupci (GRECO).

Blažkovi na síti X také promptně přispěchali na pomoc s nepřeborným množstvím vyjádření nejrůznější PR figury propojené mimo jiné s ODS a také bývalí zákulisní hráči české politiky, kteří kromě ztráty vlivu přicházejí i o zbytky soudnosti.

Ostentativně nechápou, nebo alespoň předstírají, že nerozumí, kde se stal problém. Pohoršují se ve stylu: „Stát se tohle mě, tak jsem s těmi novináři hned hotov,“, nebo moje oblíbené: „Odvolat Blažka, to akorát pomůže Babišovi!“

Na vrcholné politiky je třeba klást zvýšené nároky, nejen ty v mezích zákona, ale především etické. Blažkovo odvolání je proto jediným správným krokem, jinak vláda ztrácí kredibilitu.

Pětikoalice slibovala „Změnu“ zlepšením politické integrity a kultury. Zatím vidíme pravý opak a dvojí metr. Oligarcha Babiš se ani nemusí obtěžovat s kritikou, a nemusí proto riskovat případné sbližení ANO s ODS. Jeho hnutí ANO nemusí dělat nic, stačí mu jen čekat, až se vláda kompletně v očích voličů znemožní vlastními kauzami a jejich neřešením.

Blažka už jsme nemuseli řešit

Neřešení kauz je ta pravá příčina, proč se vůbec setkáváním Blažka a Nejedlého zabývají média a široká veřejnost. Nejedná se totiž o první a jedinou kauzu ministra spravedlnosti. Na jeho rizikovost a toxicitu upozorňovala nejen Transparency International už před jeho jmenováním.

Transparency International (TI) apeluje na vedoucí představitele nastupující vládní koalice, aby přehodnotili nominaci Pavla Blažka (@ODScz) na post ministra @SpravedlnostCZ.

□ <https://t.co/AQo32EZBmV> pic.twitter.com/HI1QmlQWYM

Naše obavy se nakonec potvrdily, když ministr spravedlnosti začal zasahovat do vedení Vrchního státního zastupitelství v Olomouci (VSZO). VSZO dozoruje živý případ týkající se kupčení s městským majetkem v Brně, kde figurují Blažkovi spolustraníci jako brněnská primátorka Markéta Vaňková, dále blízcí spolupracovníci a dle mediálních zdrojů i Blažek sám jako prověřovaný.

Nepřekvapí tedy, že se jako ministr spravedlnosti začal zajímat výhradně o tuto kauzu a vyžadoval si celou řadu informací od státních zástupců. Střet zájmů jak Brno — ve fungujícím právním státě něco nemyslitelného. Blažek tak ohrožuje nezávislost justice v České republice. Toho si všímá i Evropská komise ve své aktuální Zprávě o stavu právního státu.

Toto všechno premiér i celá vládní koalice samozřejmě dávno ví. Transparency International opakovaně vyzvala Petra Fialu (ODS), Markétu Pekarovou Adamovou (TOP 09), Marianu Jurečku (KDU-ČSL), Víta Rakušana (STAN) a Ivana Bartoše (Piráti), aby požadovali Blažkův konec ve vládě.

Jediní, kdo se alespoň trochu, byť neobratně, vymezují, jsou Piráti. Zbytek vládní koalice se hodlá promlčet a závažné kauzy ministra spravedlnosti ignoruje, nebo jen laxe komentuje. Není pak překvapením, že vláda u lidí ztrácí důvěru. Na další nesplněné politické sliby je přece ještě dost času. Příští volby do Sněmovny nás s největší pravděpodobností čekají až v roce 2025.

<https://www.transparency.cz/blazkovo-setrvani-ve-funkci-otrasa-virou-v-pravni-stat>